

Lausunto Kuusamon Tölpäreen tuulivoima-alueen osayleiskaavasta

2288/10.02.02/2025

KHALL 10.06.2025

Valmistelija

Tekninen johtaja Niina Kinnunen, 044 777 3380,
niina.j.kinnunen@suomussalmi.fi

Kuusamon kaupungin maankäyttö pyytää lausuntoa seuraavista tuulivoima-alueiden osayleiskaavoista:

Rikinkankaan tuulivoima-alueen osayleiskaava

Tölpäreen tuulivoima-alueen osayleiskaava

Ukonpalon tuulivoima-alueen osayleiskaava

Lausunnot on toimitettava viimeistään 12.6.2025 ensisijaisesti sähköpostilla osoitteeseen kaavoitus@kuusamo.fi tai kirjeellä osoitteeseen Kuusamon kaupungin maankäyttö, PL 9, 93601 KUUSAMO.

Kaava-aineistot ovat nähtävillä ja ladattavissa kaupungin verkkosivuilta osoitteesta <https://www.kuusamo.fi> Asuminen ja ympäristö – Kaavoitus – Nyt nähtävillä olevat kaavat

Tuulialfa Oy suunnittelee noin 30–50 tuulivoimalasta koostuvan tuulivoimapuiston rakentamista Kuusamon kaupungin eteläosaan noin 8,6 kilometrin etäisyydelle Suomussalmen kuntarajasta, noin 9,9 kilometrin etäisyydelle Taivalkosken kuntarajasta ja noin 11,8 kilometrin etäisyydelle valtakunnan rajasta. Suunnittelualue sijaitsee Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa noin 8,6 kilometrin etäisyydellä Kainuun maakunnan pohjoispuolella. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 71 km².

Tölpäreen tuulivoima-alueen osayleiskaavan laadinnan tavoitteena on mahdollistaa tuulivoimapuiston sijoittuminen alueelle ja mahdollistaa korkeintaan 50:n voimalan toteuttaminen suunnittelualueelle. Kunkin tuulivoimalan yksikköteho on noin 6–12 MW ja tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus enimmillään 300–350 metriä. Tuulipuisto tulee koostumaan tuulivoimaloista perustuksineen, niitä yhdistävistä maakaapeleista ja tuulipuiston sähköasemasta sekä mahdollisesta sähkövarastosta. Tuulivoimapuiston sisällä voimat liitetään toisiinsa maakaapeleilla, jotka sijoitetaan pääsääntöisesti kunnostettavien ja rakennettavien huoltoteiden varteen.

Ensisijainen sähkönsiirron toteuttamistapa on liittyä Fingridin pitkän tähtäimen suunnitelmissa olevaan 400 kV Kainuu (esim. Seitenoikea) - Taivalkoski-Kuusamo-Rovaniemi (esim. Pirttikoski) -voimajohtoon, joka on esitetty Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan toisessa ehdotuksessa pohjoiseteläsuuntaisella voimajohdon yhteystarve -merkinnällä. Voimajohdon toteuttamiselle ei ole tiedossa aikataulua ja sen rakentaminen edellyttää riittävän määrän alueelle sijoituvia käyttäjiä. Sähkönsiirron johtoreitin suunnittelun lähtökohtana on ollut mahdollistaa suurjännitteinen sähkönsiirtoverkko itäiseen Suomeen käyttö- ja huoltovarmuus huomioiden.

Toisena sähkönsiirron vaihtoehtona tuulivoimahankkeen sähkönsiirto on toteutettavissa alustavasti Fingridin kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta 400 kilovoltin (kV) sähkönsiirtojohdolla, joka edellyttää ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (YVA). Fingridin kanssa keskusteluissa on päädytty ensisijaiseen verkon liityntäpisteeseen Seitenoikean uudelle 400 kV sähköasemalle vuoden 2030 tienoilla, kun asemaa ollaan laajentamassa nykyisestä 220/110 kV sähköasemasta 400 kV jännitteeseen.

Hankkeen toteuttaminen edellyttää tuulivoimapuiston rakentamisen mahdollistavan osayleiskaavan laatimisen alueelle. Osayleiskaava suunnitellaan laadittavan oikeusvaikutteisena tuulivoimaosayleiskaavana, jolloin kunta voi myöntää rakennusluvut osayleiskaavan (AKL 44 §, 77a § ja 77b §) perusteella.

Hankkeeseen sovelletaan lisäksi lakia ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA) (252/2017: liite 1, kohta 7e).

Kuusamon kaupunginhallitus on hyväksynyt Tölpäreen tuulivoimahankkeen kaavoitusaloitteen 18.6.2024 § 109.

Lausunto

Yleisesti on hyvä, että Kainuun pohjoispuolella Koillismaalla käynnistyy energiantuotantohankkeita. Suomussalmen kunta suhtautuu myönteisesti uusiutuvan energian hankkeisiin, jotka osaltaan edistävät yhteisiä tavoitteitamme sähkönsiirtoverkon suunnittelun, kehittämisen ja rakentamisen suhteen.

Suomussalmen kunta on linjannut, että vuonna 2017 perustetun Hossan kansallispuiston lähialueelle sijoituvia tuulivoimahankkeita ei edistetä. Hossan kansallispuisto on huomioitu myös Kainuun maakuntakaavoituksessa. Suomussalmen kunta ei suhtaudu myönteisesti hankkeisiin, jotka vaarantavat Hossan kansallispuiston ympäristö- ja maisema-arvoja.

Tuulivoimalahankkeet voivat aiheuttaa alueelle maisema-, melu- ja välkehaittaa. Tuulivoimahankkeen edelleen kehittämisessä tulee erityisesti kiinnittää huomiota mahdollisiin haitallisiin vaikutuksiin sekä erillisillä mallinnuksilla ja voimalaitoksien sijoittamisilla pyrkiä välttämään ne.

Tuulivoima-alueiden haitalliset vaikutuksen elinkeinoelämälle tulee arvioida ja minimoida ne. Erityisesti tulee huomioida matkailu ja poronhoito. Arvioinnissa on tarpeen huomioida niin yksittäiset tuulivoima-alueet kuin suunniteltujen alueiden yhteisvaikutukset.

Esitetyn tuulivoima-alueen laajuus on huomattavasti suurempi kuin Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihekaavassa on esitetty. Edellä mainittu kaava on hyväksytty 27.5.2025.

Tuulivoima-alueista Rikinkankaan ja Tölpäreen hankealueet sijoittuvat lähimmillään noin 4 km etäisyydelle toisistaan. Toteutuessaan hankealueet muodostavat käytännössä yhden laajan tuulivoima-alueen.

Liite

Tölpä OAS 16.4.2025

Kunnanjohtajan esitys

Kunnanhallitus antaa Tölpäreen tuulivoima-alueen osayleiskaavasta esityslistatekstin mukaisen lausunnon.

Päätös

Toimeksi Tiedoksi

Kuusamon kaupunki